

DOMOVINA

Oglasi:

Za 1 mm x 60 inseratnega stolpca mali 80 vinarjev, uradni 1-20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratne objave popust.

Izhaja ob ponedeljkih, sredah in petkih.

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Sodna ulica 6. Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva o. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Za celo „Domovino“ (trikrat na teden) mesečno 3 K, četrtletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K. Potkova številka mesečno 1 K, četrtletno 3 K, polletno 6 K, celoletno 12 K.

Nova posvetovanja o jadranskem vprašanju.

Beograd, 19. oktobra. (Izvirno). Jutri se vrši kronski svet, da razpravlja še enkrat o instrukcijah za naše delegate, ki gredo na jadransko konferenco. Stavljeni bodo novi predlogi tudi v osebnem oziru in delegacija se najbrže pomnoži. Razpravljalo se bo tudi o protestu JDS., ki osporava sedanji vladi pravico, da pred samo konstituantno ustvarja nadaljekosežnejše prejedice v vprašanju naše teritorialne integritete.

Naši delegati so odložili svoj odhod in je v trenutku še neznano ali odpotujejo jutri ali šele koncem tedna.

Beograd, 19. oktobra. (Izvirno). Danes je imel minister dr. Kukovec sestanek s ministrskim predsednikom Vesničem in zunanjim ministrom Trumbićem, katerar je opozoril na razburjenje ki je zavladalo v Sloveniji zaradi koroškega in jadranskega vprašanja, ter na govorce, ki se raznašajo o zvezi med tema dvema vprašanjsima z ozirom na jadransko konferenco. Dobil je tozadevno povsem pomirljiva pojasni-

la. Dr. Kukovec je tudi spravljal v razgovor protest JDS. proti jadranski konferenci ter je bilo dogovorjeno, da se zadeva unese pred ministrski svet.

Beograd, 19. oktobra. Danes dopoldne je bil ministrski svet, kateremu je predsedoval regent. Svet se je bavil z zadnjimi odločbami glede pogajanj v jadranskem vprašanju. Delegati odpotujejo nocoj v Benetke.

Zagreb, 19. oktobra. „Jutranji list“ poroča iz Beograda: V političnih krogih se govori, da ima takozvani preliminarij za rešitev jadranskega vprašanja dve alternativni. Prva predvideva Wilsonovo črto, kateri na ljubo bi morali žrtvovati nekatere otoke in priznati Zadru popolno avtonomijo in pravico, voliti zastopnika v italijanski parlament. Po drugi alternativni bi se morala koncedirati Italiji vsa Istra s kontinuiteto do avtonomne Reke, toda s pogojem, da razen gotovih Kvarnerskih otokov vse, kar je južno od te črte, pripada pod našo suvereniteto, tako tudi otok Vis. Zadru bi se v tem primeru priznala avtonomija, toda brez pravice, voliti zastopnika v italijanski parlament.

Ententa in Koroško.

Dunaj, 19. okt. Dunajski korespondenčni urad poroča iz Pariza: „Echo de Paris“ javlja: Veleposlaniška konferenca je obvestila vladu na Dunaju, da bodo zavezniki respektirali izid ljudskega glasovanja na Koroškem. Veleposle pa pričakujejo na drugi strani, da Avstrija ne bo kršila pogodbe saintgermanske in versailleske, ki prepovedujeta priklonitev Avstrije k Nemčiji brez dovolitve zvezne narodov.

Zagreb, 19. okt. Novinski ured poroča: „Narodno Delo“ doznava iz Beograda, da je naša vlada na zahtevo poslaniške konference v Parizu izdala nalog, da se naše čete umaknejo iz koroške plebiscitne cone.

Beograd, 19. oktobra. (Izvirno.) Danes se je oglašil pri ministrskemu predsedniku Vesniču francoski po-

slanik Le Fontnay. Meni se, da je to storil v zadevi zasedbe koroške cone A.

Beograd, 19. oktobra. Snoči je regent sprejel v avdijenci predsednika deželne vlade dr. Brejca. Dr. Brejc je izročil regentu obširen memorandum o proizvajanju plebiscita v koroški coni A. V njem se dokazuje, da je plebiscitna komisija delala v korist Avstrije. Ozirala se ni na noben ugovor Slovencev. Za Avstrijo so bili oddani celo glasovi mrtvecev s potvorjenimi legitimacijami. Regent je izrazil nado, da se bo to vprašanje povoljno rešilo.

Beograd, 19. oktobra. (Izvirno.) Prestolonaslednik je sprejel odpustništvo koroških Slovencev ter jim je izjavil svoje trdno prepričanje, da Koroška ne bo za Jugoslavijo izgubljena.

Na Angleškem počiva delo.

London, 19. oktobra. Stavka rudarjev ima velikanski vpliv na trgovino in industrijo, ki se kaže v tem, da so največji obrati ustavili delo in da se nahajajo na ulici že tisoči in tisoči brezdelnih. V Londonu je prišlo do prvih spopadov med brezdelnimi in policijo, kjer je bilo mrtvih in ranjenih 120 demonstrantov in 50 stražnikov. Železničarji so do sedaj še niso pridružili stavki. V vseh rudokopih delo počiva.

London, 19. oktobra. (Izv.) Brezposelnost so danes demonstrirali po mestu. Zupani velikega Londona so ošli k Lloyd Georgeju, ki je izjavil, da bo govoril o ureditvi vprašanja brezposelnosti na prvi seji novootvorjenega parlamenta. Ko so župani bili pri Lloyd Georgeju v Downing Street, so vdrli demonstranti v to ulico do stražnega kordona. Na dano znamenje so začeli bombardirati poslopje in so razbili vsa okna. Potem so korakali na Trafalgar Square do Nelsonovega spomenika, kjer so opetovano poskušali prodreti

policijski kordon. Stražne čete so demonstrante odbile z udarci z gumastimi gorjanci. Na umiku so demonstranti razbili okna na White Hall in oplenili dve zlatarski trgovini. Škoda znaša mnogo tisoč funtov. Pri spopadih s policijo je bilo skupno nad 122 mrtvecev in ranjencev. V dolnji zbornici bo danes delavska stranka stavila na predsednika vlade vprašanje o teh dogodkih, o vprašanju brezposelnosti in o veliki rudarski stavki ter šele po debati o teh dogodkih tudi o irskem vprašanju. Lloyd George bo zahteval pooblastilo za razpust parlamenta.

Ustavno vprašanje pred min. svetom.

Beograd, 19. oktobra. (Izvirno). V dvoru se je danes vršila seja ministrskega sveta pod predsedstvom regenta od pol 11. do pol 2. ure in se je nadaljevala zvečer. Razpravljali se je načrt ustave. Predstavniki vseh strank v vladi so se izjavili za edinstvo države, ki naj bi bila parlamentarna monarhija z dinastijo Karađordjevičev, z eno državno oblastjo, enim parlamentom in eno vlado. Pokrajine ali oblasti, ki se bodo oblikovale po potrebi ekonomski, geografski in prometni, so samo administrativni deli države, ki jim more država izročiti izvestne upravne posle. Občine, srez in oblasti se upravljajo sami in imajo svoja zastopstva. Ustavotvorna skupščina bo odredila eksekutivne funkcije administrativnih edinic in te ednice determinirala. Člani kabineta Kovačević, Korošec ter Drinković so izrecno pristali na ta načrt ustave in s tem postavili na laž novinstvo svojih strank in podrejene strankine funkcionarje. Minister za konstituantno dr. Lazar Marković ima dolžnost, da izdela načrt ustave, ki bo predložen konstituantu kot vladna predloga.

Volitve v Avstriji.

Dunaj, 19. okt. (Izv.) Vsi listi živahno komentirajo izid volitev za avstrijski narodni svet. Popoln poraz komunistov je presenetil vse stranke. Komunisti so sami konsternirani, ker so dobili manj glasov, nego imajo v svojih organizacijah članov. Njihov organ „Die rote Fahne“ toži, da je delavstvo premalo revolucionarno in preveč reformistično. Precejšnja deprimiranost vlada tudi v socialno-demokratski stranki, ki izgubi tudi če se udeleži vlade vodstvo zunanje politike in pa vpliv na narodno brambo, t. j. na poklicno vojsko. Med socialisti se pojavlja struja, ki stremi za tem, prisiliti krščanske socialce, da napravijo z Velenemci in Otokarjem Czerninom koa-

licijsko vladu, socialni demokrati pa naj ostanejo v manjšini.

Prva seja novega parlamenta bo 11. novembra, tri tedne pozneje pa se bo konstituiral zvezni svet. Okoli božiča se bo vršila volitev zveznega predsednika. Sedanja vlada bo do takrat vodila posle. Zvezni predsednik (Bundespräsident) bo krščanski socialist. Kot kandidata se imenujeta bivši župan Weiskirchner in graški deželni predsednik dr. Rintelen. Komunisti so dobili v vsem Dunaju samo 14.000 glasov ter so doživeli katastrofalen poraz. Socialisti so izgubili na Dunaju 4 mandate, več kakor 88.000 glasov. Krščanski socialci so pridobili 5 mandatov in 68.000 glasov. Velikonomenska stranka je pridobila na Dunaju 1 mandat in 17.000 glasov. Posebno zanimivo je, da je volilo izredno mnogo žensk. Največji prirastek ima krščansko-socialna stranka na ženskah, tako da so Dunajčani krstili to stranko že „stranko kut in kril“.

Dunaj, 19. oktobra. (Izv.) Po razdelitvi 15 mandatov takozvane državne liste se deli število poslancev avstrijskega parlamenta tako: krščanski socialci 89, velenemci 21, kmetijska stranka 4, en meščanski zastopnik (Czernin) in 66 socialnih demokratov. Glede enega mandata še ni odločeno ali ga dobe socialni demokrati ali velenemci. O novi vladni koaliciji se še niso začela nikakršna pogajanja. Med socialisti vodijo Austerlitz, Leutner in Friedrich Adler strujo, ki je proti sodelovanju na vladi, dočim so Renner, Seitz in doktor Otto Bauer za zmerno stališče.

Ceško-jugoslovanska trgovinska pogodba.

Praga, 19. okt. (Izv.) Češko-jugoslovanska trgovinska pogodba, ki je sedaj ratificirana, znači početek ožjih in rednejših gospodarskih stikov med Jugoslavijo in češkoslovaško republiko. Pogodba temelji na načelu največjih prednosti carinskih, prometnih, vzorčnih, tranzitnih itd. ter velja do 30. junija 1921. Podaljša se potem lahko vedno za 3 mesece. Pogodba je zamišljena kot prehodna, dokler se ne vrnejo normalne razmere in ne nastane možnost definitivne trgovinske pogodbe.

Obe stranki sta si medsebojno priznali svobodo izvoza za poljedelke in industrijske predmete v obsegu svojih potreb. Določen je izvoz minimalnih množin in vrst blaga po dogovorjenem seznamu. Ako bi ena država izvoz gotove vrste blaga splošno zabranila, velja za pogodbenika šestmesečni rok, tekom katerega sme zabranjeno blago do v pogodbi dogovorjene množine še izvažati.

Pozor! Tatu že imamo — v farovžu je skrit! Novost!

Ne bo Vam žal!

Založba: „DOMOVINA“, Sodna ulica št. 6.

Cena le 3 K.

Plačila se vršijo v valuti prodavalca. Jugoslavija in Češka priznavate vzajemno svoje valute za zdrave.

Češkoslovaška republika je obvezana izvesti v Jugoslavijo 3200 vagonov koksa, 1800 vagonov rjavega premoga, 1350 vagonov kamnenega premoga, 2500 vagonov sladkorja, 50 vagonov stekla v tablah, 220 vagonov papirja, 400 vagonov lepenke, za 1 milijon dinarjev zrcalnega stekla, za 2 milijona dinarjev kartonskega papirja, za 172 milijonov produktov kovinske industrije, za 12,5 milijona tekstilnih izdelkov, usnjarskih in kemikalij. Po možnosti za nadaljnjih 52,5 milijonov kovinsko industrijskih za tri milijone kemičnih proizvodov, nadalje 1200 vagonov jekla ter 450 vagonov kemikalij in drugega industrijskega blaga. Jugoslavija se je obvezala, da dobavi Češki 1500 vagonov pšenice, 500 vagonov masti, slanine in prekajenega mesa, 10.000 vagonov železne rude, 865 vagonov drugih rud, nadalje konopljo, tanin, rižovo slamo, sodo, špirita, orehov in lipov les.

Stranki sta se obvezali, da bodele podpirali medsebojne trgovske stike, zlasti intimne odnose med gospodarskimi krogi.

Tudi si vzajemno dovoljujejo prevoz blaga ter bodele skupno delovali za odstranitev prometnih težkoč, olajšanje carinskega postopka. Zlasti liberalno hočeta postopati pri pošiljanju polufabrikatov v dogotovitev in sirovin v predelavo.

Pogodba je za obe državi ugodna in tvori velevažno dopolnitev k politični zvezi med obema slovanskima državama.

Shod beguncev.

Ljubljana, 19. oktobra. Pod predsedstvom dr. Gustava Gregorina vršil se je danes ob 8. zvečer v Mestnem domu shod beguncev, da postavi smernice za bodoče volitve. Narodni poslanec dr. Puc je razložil program, ki bi ga morala imeti ona stranka, za katero se bodo begunci odločili. Bistvena zahteva tega programa je močna, nerazrušljiva in ujedinjena Jugoslavija, ki bo v stanu, osloboditi neodrešeno domovino na zapadu in severu. Naloga beguncev je, da izvojujejo pri vseh strankah priznanje irredentističnega programa. Napačno bi bilo in pogubno za neodrešeno domovino, ako bi begunci izdali parolo, naj se z vsemi močmi spustijo v volilni boj za eno ali drugo stranko. Begunsko udruženje je zato tukaj, da kontrolira vse stranke, ali delujejo v smislu odrešenja Primorja in Koroške. Govornik je poudarjal, da se moramo učiti na pogrskih, ki so bili napravljeni pri koroškem plebiscitu. Koroška ne bi bila nikdar zgubljena, ako ne bi okuževala strankarska borba javno življenje in ako bi merodajni faktorji na vladi v Ljubljani storili svojo dolžnost. Mnenje, da mora begunec iskati zaslombe v Jugoslaviji kot taki in ne v strankarskem boju so zastopali tudi drugi govorniki, med drugimi tudi dr. Fornazarič in dr. Brezigar. Slednji je poudarjal, udruženje beguncev mora delati državno politiko in ne strankarske. Le močna država Jugoslavija more rešiti neodrešeno Primorje.

Begunski odbor je zavrnil mnenje narodnih socialcev, češ, da morajo begunci voliti samo poslance te stranke. Mučno je bilo slišati, kako je zastopnik te stranke Rupnik hotel napraviti osloboditev našega Primorja odvisno samo od ene osebe, katero hoče postaviti narodna socialna stranka za kandidata na Štajerskem. Po njegovem mnenju bi se morali begunci spustiti v najstrumnejši boj z vsemi obstoječimi strankami za to, da zasigurajo narodni soc. stranki mandat v bodočem parlamentu. Begunci so to odločno odklonili ter sklenili, da se postavi odsek, ki bo imel nalogo, da poskrbi, da prevzamejo vse stranke begunski program in da postavijo za kandidata može, ki garantirajo, da se ta program tudi izvrši. V ta odbor je bilo izvoljenih 16

zastopnikov različnih strank. Sklenilo se je nadalje, da se sporoči predsedstvu Narodnega Predstavnštva prošnja, naj se takoj postavi parlamentarna anketa, ki bo ugotovila, kako je prišlo do koroške katastrofe in da razkrinka krivce.

Demokratska ideja na pohodu.

Po vojni se je v Sloveniji začel zanimiv razvoj. Večina naroda je bila proti klerikalizmu. Slovenski klerikalizem je glavni krivec svetovne vojne. Nanj se je oprla Avstrija, ko je napovedala Srbiji vojno. Zalostne slave shod v „Unionu“ pod predsedstvom Šusteršiča in z udeležbo in posebnim blagoslovom škofa Jegliča je dal Avstriji moč, da si je upala začeti vojno. Slovenski klerikalizem je prinesel naši domovini strašno gorje. To je naše ljudstvo čutilo in — obrnilo mu je hrbet. Vsi oni, ki so v vojni izgubili očeta, brata, sina, ki danes hodijo po svetu brez rok in pohabljeni, z neozdravljivimi boleznimi v prsih, vsi ti se imajo zahvaliti za to — slovenskim klerikalcem.

Zato bi imel biti obračun z njimi strahovit. Prišla pa je vmes ideja agrarna, ki je odvracala pogled ljudstva od političnih ciljev bolj na gospodarsko stran. Zbudila je nezupanje kmeta, obupanega po vojni, proti vsemu, kar ima večjo izobrazbo. Slovenske demokrate, ki so med vojno edini pošteno delali za Jugoslavijo, ki so trpeli po ječah in v izgonu, so začeli v isti sapi napadati. Dokaze so ostali dolžni. A v kmetu so zasejali precej mržnje. Tako je šla največja nevarnost za klerikalizem bolj mimo, kakor je prav.

Dosledni in neizprosni so ostali samo demokrati. Oni so na podlagi strašnih nauk svetovne vojske proglasili, da klerikalizem mora pasti. Klerikalizem je naš narod že parkrat vrgel ob tla. Prvič tedaj, ko je Valjehun sin Kajtimara v znamenju križa poklal tisoče Slovencev, ki niso hoteli zapustiti stare svoje vere in so pokatoličeni Slovenci na ukaz Rima pobili vse druge Slovence in se podvrgli Bavarcem, ki so slovensko mejo potisnili od Dunava in Ina in s planin Sedmograških in Tirolskih v dravsko dolino. Drugič tedaj, ko se je nekaj posbujenih Slovencev začelo v nemati čitajoč slovensko sveto pismo. Tedaj so poklali tisoče naših pradedov v znamenju katoličanstva in pahnili ljudstvo za stoletja nazaj v temo: tedaj so naši kmetiči robotali duhovnom in graščakom, gradili jim graščine in cerkvice po hribih. Šele luč svobodomiselnosti v 19. stoletju je odrešila kmeta. Tedaj je vsa duhovščina zakričala proti brezvercem, ki so kmeta odrešili tlake. Tretjič je klerikalizem Slovenstvo gnal na morišče leta 1914. Škof Jeglič je slavil vojake, ki so tako „srečni“, da smejo umreti za Avstrijo. Za to so bili Slovenci povsod prvi na fronti...

In temu klerikalizmu naj mi še prepustimo naše ljudstvo? Ali hočete, da še četrtič pride ta morilec in zavede ljudstvo v pokolj. Ne, mi hočemo s klerikalizmom obračunati. Nobenega polovičarstva! Mi smo za gospodarski program našega kmeta. Nismo za draginjo žita, zato se ne moremo ogreti za idejo političnega agrarstva, ki mu je glavni smoter podražiti to vsakdanje živilo, ki ga dobivamo od drugod. Mi smo za mirno gospodarsko delo za kmeta, za organizacijo zadrug in gospodarskih društev, za znižanje davkov, ki ga tišče k tlom, za dobre cene domačim pridelkom. A nekaj je pogoj vsemu: predvsem treba, da ga rešimo duševnega suženjstva.

Zato pa je boj proti klerikalizmu prva dolžnost vsakega, ki ljubi naše

ljudstvo. Ta boj vodi in vrši demokratska stranka. Le berite „Domoljuba“. Koga se klerikalci boje? Vsaka druga beseda je o dr. Žerjavu, ki vodi najhujšo vojsko s politikujočo duhovščino.

To stranko podpreti in pri volitvah do zmage vesti, je dolžnost vsakega mislečega človeka. Kdor je zares protiklerikalni in se nikogar ne boji, ta pojde z nami, polovičarstva ne maramo.

Naš Korotan.

Ko smo izvedeli strašno novico, da smo na Koroškem dobili manjšino, so nam srca otrpnila. Toliko tužnih obrazov kakor tiste dni nisi med vojno opazil. Iz Hrvice, iz Srbije smo dobivali obupna vprašanja, je li res.

Prva naša misel, ko je narod v nesreči, je bila: skupaj potegnimo vsi Slovenci, Hrvati in Srbi, objemimo se in pripravimo na boj proti Nemcu in Lahu. A kaj smo doživeli?

Niso še bili prešteti glasovi v Celovcu že je klerikalno časopisje začelo ostuden boj proti — Srbom! Srbi da so krivi poloma na Koroškem! Lahoverni ljudje seveda nič ne mislijo, temuč slepi kimajo. Kako bi mogli Srbi biti krivi poraza pri glasovanju, je sicer težko razumeti, a klerikalci to trde, in to marsikak duševni revež verjame.

Cemu so klerikalci začeli to trdit? Očividno le, da odvrnejo pozornost od pravih krivcev. Pravi krivci so klerikalci sami, ki so imeli na Koroškem milijone v rokah in so vodili vso agitacijo. Oni niso pustili nikogar noter. Ko se je čulo, da bodo demokrati napravili kak shod, že je bil ogenj v strehi. Socijaliste so spodili ven, kmete pa kar odklonili. Oni so rekli, da sme na Koroškem le klerikalizem nastopati. Jugoslavije ne sme nobeden videti, ako je ne vidi čisto črne. Duhovska stranka je rekla: če bi še katere druge stranke vlada pospeševala, bodo oni od narodnega dela odstopili.

Klerikalci so ves aparat imeli v roki: oni so uveravali vsakega, da je vsa Koroška klerikalna in da je zmaga gotova. Vso moč je imel v roki duhovnik.

Mi smo daleč od tega, da bi koroški duhovščini odrekli zasluge in narodno voljo, a to je njena hiba, da poleg sebe klerikalna stranka nikogar ni pustila naprej: vse mi in mi sami. To je bilo staro Krekovo geslo, ki nas je pogubilo na Koroškem.

Grdo lopovstvo je, krivdo valiti na brate Srbe. Ti so slepo verjeli klerikalnim baharjam, da na Koroškem vse dobro gre. Oni rečejo: Če bi imeli količkaj misli, da so trditve klerikalcev pretirane, mi bi bili plebiscit preprečili.

Zato pa kličemo klerikalcem: Tiho zločinci! Pustite Srbe v miru. Potrkajte si na prsa in se obtožite: Mea culpa, mea culpa!

Izpraznitev Koroške.

Tudi v koroškem vprašanju se vidi vsa nezrelost slovenske politike, zlasti pa nezrelost onih politikov, ki delajo politiko po slovenskih časopisih. Čim smo izgubili na Koroškem plebiscit, je bilo jasno, da sledi vse ono, kar nujno sledi taki polomiji. Izpraznitev na Avstrijo izgubljenega ozemlja je tako neizbežna posledica kot pogreb po smrti človeka. Kdor kaj drugega trdi, je ali političen kratkovidec ali pa varalica javnosti. Naša država je zavezana izprazniti Koroško že na podlagi miru, ki je bil sklenjen med nami in Avstrijo. Tozadevna mirova pogodba je bila Jugoslaviji pred-

ložena od mirovne konference in jo je moralo tudi Narodno predstavništvo odobriti in sprejeti. Nato je bila mirovna pogodba ratificirana, to je končno veljavno podpisana, potrjena in priznana. Kako pride sedaj naša država do tega, da se izpostavi nevarnosti mednarodnih konfliktov in sigurni blamaži s tem, da bi nasilno držala danes — žalibog — že avstrijsko ozemlje? Kdo naj prevzame to odgovornost? Vlada je ni mogla. Ali naj se prepusti odgovornost neodgovornim elementom v Sloveniji, ki sedaj brezvestno hujskajo ljudi?

V slučaju mednarodnega konflikta, ki bi nastal zaradi Koroške, bi vse velesile bile proti nam, Italijani pa bi s svojimi divizijami, ki so pripravljene v soški dolini in okoli Beljaka, vkorakale v naše ozemlje. Provocirati mednarodni konflikt zaradi Koroške se pravi, odločiti se za — vojno! Kaj sledi potem nujno? Takojšnja mobilizacija vseh vojnih obvezancev, takojšnja rekvizicija vse živine in vozil in to najprej v naših krajih. Kričaci in brezvestneži, ki kričijo sedaj zaradi oddaje Koroške, bi potem bili zopet prvi, ki bi hujskali zoper — vojno. Tako je in ni nič drugače. Da vlada pri nas, ki se nismo nikdar bavili z zunanjo politiko, v teh vprašanjih nezrelost, je končno umljivo, žalostno pa je, skrajno žalostno, da se naši ljudje v današnjih časih tako zlobni in brezvestni kakor bestije.

Dopisi.

Iz Žužemberka. Do sedaj smo imeli opraviti edino le z Vehovcem in njegovim duševnim očetom dekanom Gnidovcem, ne da bi prekoračili pri tem gotovih mej. Njih zasebnega življenja se nismo lotevali. Stojimo pa na stališču, da kdor javno nastopa, mora biti čist tudi v zasebnem življenju. Ker pa ta dva človeka še vedno hočeta igrati v javnosti vlogo, bomo primorani poseči po silobranu. Ker se istovetijo z Vehovcem tudi do malega vsi ostali občinski odborniki, kar znači zadnja županska volitev, ne bomo pardonirali tudi te gospode. Po volitvi je rekel dekan Gnidovec: „No, ali je bilo treba tega, ko smo pa danes zopet na istem in so morali znova možje od svojega dela.“ To kaže vso moralčno gnulobo te gospode. V tem vzkliku se zrcali lastnost, ki bi jo katoliški duhovnik ne smel kazati. Ne gre se prav nič za osebo njegove znane poglavitne žrtve iz časa vojne ki ni osamljena, ampak gre se zato, da javnost spozna kak človek se upa riniti po daljšem zopet v ospredje kot odličnjak klerikalne stranke. Slovenska ljudska stranka smatra po svojem reprezentantu dekanu Gnidovcu, da je Vehovec kljub svojem ovadstvu še vedno mož strankinega zaupanja. Če ima stranka takšno pogumnost, potem naj nam ne pride z očitkom, da smo prekoračili meje dopustnosti če bomo začeli v javnosti prati Vehovecovo umazano perilo. Za enkrat le povemo občinskim možem v brk in slovenski javnosti na znanje, da so izvolili županom človeka takih moralnih lastnosti, da se je sam opotavalo bahal in se po vsej pravici nazival utelešenega hudiča! — Vsaka sila do vremena!

Gospodarstvo.

— Italijanska skrb za poljedelstvo. Dejstvo, da ima industrijsko delavstvo po zakonu ugodnejši socialni in gospodarski položaj kakor poljedelsko, upliva slabo na razvoj poljedelsko, upliva slabo na razvoj pridelave selijo v mesta in ker radi zapostavljajo povzročajo vedne stavke in nemire. Temu hoče itali-

janska vlada odpomoči na ta način, da bo zakonito varstvo poljedeljskih delavcev uredila na isti način, kakor je to v industriji.

= **Telefonska zveza Ljubljana — Praga** je že uvedena. Za trinitutni govor je plačati za Ljubljana—Praga 10 dinarjev, za Zagreb—Praga 13 dinarjev.

= **Izboljšanje francoske zunanje trgovine.** Izborno francosko zunanje zastopstvo vpliva ugodno na položaj francoske zunanje trgovine. Francija je v zadnjih osmih mesecih uvozila blaga za 24.56 milijard, za 2.18 milijard več kakor v istem času lanskega leta. Izvoz pa je znašal 14.40 milijard to je za 8.66 milijard več kakor lanske leto. V to svoto je vračunjen izvoz tovarniških produktov, ki se je od 1. januarja dvignil od 3.58 milijard na 9.23 milijard frankov.

= **Zanimanje za čehoslovaško.** dolarsko posojilo v Ameriki. V Pragi se mude zastopniki neke večje ameriške finančne skupine, ki imajo namen stopiti v stik s finančnim ministrom glede realizacije čehoslovaškega državnega posojila pri ameriških Čehoslovakah.

= **Premogovni sindikat v Jugoslaviji.** Praski „Narodni Listy“ poročajo iz Ljubljane, da se je v Jugoslaviji ustanovil premogovni sindikat v obliki akcijske družbe, ki se bo pečala s trgovino s tuzemskim premogom. Glavni delež ima Trboveljska družba.

= **Obnova Francije.** Francoska vlada je bila poverila g. Thomasinu, članu poljedelske akademije, nalogo, da prepotuje opustošeno ozemlje Francije ter poda poročilo o obnovi v teh pokrajinah. Poročilo, katero je Thomasin predložil vladi, je prav povoljno. V področju Somme in Mause je 75 % opustošene zemlje zopet obdelanih. V Pas de Calais so razmere nekoliko slabše (50 do 60 %), najpovolnejše pa so v področju Marne in severne Francije (90 %). Agrikultura obnova se v splošnem ceni na 73 %. Thomasin je mnenja, da bo obnova v kratkem popolnoma izvršena in da se že koncem prihodnjega leta zamore pričakovati v opustošenih krajih predvojna poljedelska produkcija.

= **Uvoz žganja iz Dalmacije.** Gospodarski odsek ministrov je dovolil uvoz žganja iz okupirane Dalmacije brez plačevanja carine.

= **Akcije Južne železnice.** V Budimpešti so se vršila pred kratkim pogajanja med zastopniki borznega sveta in onimi borznimi člani, ki niso mogli dobaviti akcij Južne železnice. Z nekaterimi interesi so se zedinili v tem, da se one akcije Južne železnice, ki se efektivno ne morejo dobaviti do dne 19. t. m., zaračunajo na podlagi kurza po 2450 K.

= **Trgovinska pogodba s Čehi.** Kakor smo že poročali, so bila pred dvema mesecema završena pogajanja med našo državo in zastopniki čehoslovaške države glede trgovinske pogodbe med obema državama. Proti tej pogodbi se je pojavil odpor posebno od čehoslovaške strani radi tega, ker ni dovolila naša vlada uvoz češkega piva v našo državo. Govorilo se je že o tem, da ta pogodba sploh se ne bo ratificirala. V Pragi pa so se pogajanja nadaljevala in od naše strani jih je vodil poslanik Popović. Danes nam poročajo iz Prage, da se je dosegel sporazum glede vseh divergentnih točk in da se bo kompenzacijska pogodba v nekaj dneh podpisala.

= **Brzojavke za inozemstvo.** Vsled naredbe ministrstva za pošto in brzojav se plačuje počenši od 15. t. m., za vse brzojavke, ki gredo iz naše države v inozemstvo, za vsako besedo trikrat višja taksa kakor je bila za dotično deželo prvotno določena. Za nujne brzojavke se plačuje trikratna nova pristojbina.

Politični pregled.

V vsej Jugoslaviji vlada še vedno resnična potrnost

zaradi koroškega vprašanja,

ki je prišlo na pota, kjer ga nihče med nami ni več mislil najti, namreč na pota mednarodne politike. Za nas je po nesrečnem izidu ljudskega glasovanja še to dobro, da Koroško ne preide kratkoma v avstrijske roke, temveč da bo o njem še reševala pariška konferenca, kjer morda vendar prevlada pravična uvidevnost, da ne gre toliko tisoč Slovencev izročiti na milost in nemilost nemški maščevalnosti, temveč da se meje določijo tako, da se nam vendar ne zgodi prevelika krivica. Veliko to naše upanje ni, ker je pariška konferenca sestavljena ravnotako kot plebiscitna komisija v Celovcu, ki nam ni bila pravična, tudi tam sedi zastopnik one Italije, ki podpira Nemce proti nam povsod, kjer le more, ampak pričakovati je, da bodo vsaj Francozi in Angleži toliko prevdarni, da sprevidijo, da je njihova škoda ojačenje Nemstva in toliko pravični, da bodo upoštevali veliko število glasov za Jugoslavijo pri glasovanju in dejstvo, da so se vršile z nemške strani gorostasne sleparije in nasilja.

Ravno v teh težkih dnevih, ko je vsa država razburjena zaradi koroškega plebiscita, se imajo začeti

jadranska pogajanja,

od katerih tudi nimamo nič dobrega pričakovati, ker Italijani so taki, kakršni so bili dosedaj in ni pričakovati, da bi privolili v take meje med našo in njihovo državo, ki bi vsaj kolikor toliko odgovarjale pravičnosti. Začetek našega neodvisnega državnega življenja je pač zelo težak, na vseh koncih in krajih nas hočejo prikrasiti, ker se pač bojijo naše mlade moči in našo državo čakajo še težke naloge, ker ona mora na koncu koncev izvesti osloboditev in ujedinjenje vseh Jugoslovancev. Ako, kako in kdaj bo ona to svojo nalogo izvršila, to je odvisno v prvi vrsti od njene notranje ureditve, od njene notranje moči, ker samo država, ki je močna na znotraj, je močna tudi na zunaj. V kaki smeri se bo naša država prva leta razvijala, bo odvisno od

volitev v konstituantu,

ki se bodo vršile 28. prihodnjega meseca. Ako pri teh volitvah zmaga demokratska stranka, ki ima enoten program in enotno organizacijo v celi državi in obsega vsa tri plemena, se bodo razmere hitro uredile in naša pota k napredku, ker državo lahko vodi uspešno samo taka stranka, ki je razširjena po celi državi in so v njej zastopani vsi posamezni deli. Nič dobrega se nam pa ne obeta, ako bi zmagale one slovenske, hrvatske in srbske stranke, ki jim del celote nič ni, temveč samo do onih delov države, ki jih te stranke zastopajo. V tem slučaju bi ravno Slovenci najbolj trpeli, ker nas je najmanj, pri hrvatskih in srbskih strankah pa ne bi našli nobene zaslombe. Klerikalci so v avstrijskih časih vodili politiko, ki je nasprotovala koristim našega naroda in tako politiko vodijo tudi sedaj. Pa upati je, da so oni svojo protinacionalno vlogo doigrali in da jim tolikokrat varano ljudstvo pri volitvah za konstituantu obrne hrbet. Ker nazadnjaške stranke v drugih delih države stojijo še slabše kot pri nas klerikalci, je upravičeno pričakovanje, da prinesejo volitve na površje one, ki so za močno in enotno državo in o tem se bo naša mlada država gotovo lepo razvijala in napredovala, tako, da bo močna na znotraj in na zunaj.

V naši severni sosesčini, v Avstriji, so pri volitvah, ki so se vršile te dni

zmagali krščanski socialci,

medtem, ko so dosedaj imeli večino socialni demokrati. Važno je to posebno zaradi tega, ker so krščanski socialisti pristaši Habsburžanov in bodo gotovo poskušali zopet postaviti na prestol poprejšnjo dinastijo. Si-cer je avstrijski prestol močno zmanjšan in novi avstrijski vladar bi bil pravi revež nasproti svojim prednikom, ampak prestol vseeno gotovo diši Karlu in njegovim sorodnikom in naj si bo ta prestolček še tako neznan. Seveda bi vsak poskus postavljanja Habsburžancev na prestol v Avstriji naletel na oster in odločen odpor velikega dela ljudstva in kdo ve kake posledice bi to imelo ampak sedaj, po zmagi krščanskih socialcev, se mora s tem resno računati, posebno ker stojijo avstrijski krščanski socialci v tesnih zvezah z onimi madžarskimi krogi, ki sedaj vladajo na Madžarskem. Socialni demokrati so v Avstriji navzlic porazu pri volitvah še vedno zelo močni in ako bodo klerikalci vladali sami brez socialistov, ali morda celo proti njim, bodo imeli prav težko stališče.

Na Angleškem se dogajajo resne reči. Nastal je

rudarski štrajk

in na Angleškem to nekaj pomeni, ker rudarjev je na Angleškem okoli enega milijona in ker sedaj ni premoga, počivajo tudi druge industrije, brezposelnost v tej prvi industrijski državi je takorekoč splošna, zato je že prišlo do krvavih spopadov med delavci in policijo in pri teh spopadih je bilo mrtvih in ranjenih prav veliko število ljudi, na kar mi nismo navajeni. Z druge strani se pa lahko reče, da bo Anglija prebolela tudi to krizo, kakor je že marsikatero ki je morda nobena druga država ne bi prebolela. To pa zato, ker so Angleži visoko kulturni in zelo trezni narod, ki niti v največjih težavah ne izgublja glave.

Beleške.

b. **Klerikalci in mariborski Nemci.** Klerikalci vse leto že kriče, da treba vse Nemce in nemškarje uničiti. To je lepo. Kdor jim v mariborski okolici ne dopade, tega proglase za nemškarja in ga preganjajo. Če je kak demokrat opozoril, da to ne gre, da se poštenim državljanom jemlje vsaka pravica, tedaj so ga razkričali za „nemčurja“. Zadržijo so se v Mariboru pripetili izgredi. V obupu zaradi Koroške so nepremišljeni ljudje napadli nemške trgovine in kavarne in ropali. Vsak pameten človek to obsoja. Zdaj pa bi videli „Stražo“: začela se je cediti same prijaznosti proti mariborskim Nemcem in se jim dobriča, češ glejte grde demokrate, kako so vas pretepli. Oni vas sovražijo, a mi vas ščitimo! Hinavsvo in lopovščina ali pa klerikalizem, to je vseeno!

b. **Boj za „Kmetijsko družbo“.** Klerikalci so se svoj čas pod šusteršičem zašutili v „Kmetijsko družbo“. Po vojni pa so se zanjo začeli zanimati kmetovalci sami in zahtevati moč za sebe. Že na zadnjem občnem zboru se je videlo, da se klerikalci le s sleparijo drže. Po občnem zboru pa je začela velika borba po podružnicah, kjer so skoro povsod kmetje zmagali. Klerikalci že vidijo, da so v manjšini. Zato so se zatekli k stari svoji pomočnici, ki jih pod škofovim blagoslovom spremlja povsod: zatekli so se k slepariji. Podružnice ne pošiljajo zapisnikov občnih zborov, kjer so zmagali kmetje,

v Ljubljano. Ponekod predsedniki ubeže pred volitvijo, da se potem zborovati ne more. V Devici Mariji na Polju so razglasili v „Slovenču“, da občnega zbora ne bo. Duhovni in znani zloglasni Dimnik pa so ob označeni uri čakali, ali bodo kmetje prišli. Ako bi kmetov ne bilo, bi seveda zborovali in volili sami in zvi-jali oči, češ „Slovenec“ nas ne briga. Ker pa so kmetje prišli, so zopet hinavsko vprašali: ali niste brali „Slovenca“. — Mi vprašamo g. Jana in pa prosta Kalana: ali vaju ni sram? Vsak poštenjak bi večini prepustil vodstvo, vi pa s sleparijo držite družbo v roki. Dan obračuna se bliža!

b. **Poverjenik Jan.** SLS. je postavila v pokrajinsko vlado ničlo gosp. Jana iz Gorij. On vleče 7000 K na mesec. Ali pa je kaj delal? Nikoli ga ni v uradu. Po 14 dni sploh v Ljubljano ne pride! Njegov urad je najbolj dolgočasna in zanikna stvar v Ljubljani. Nobene misli in novega predloga. Akti lezejo od Poncija do Pilata. Imenovali so brez razpisa par uradnikov, ki jih bo treba ob prvi priliki spoditi. „Poverjenik Jan“ je prava karikatura. Eni pravijo: „Poglejte, taki so kmetje, če so na odločilnih mestih. Kimavci, ki niti aktov ne prebero in jim uradniki natvezijo kar hočejo.“ Nekaj je na tem, vendar tu ni kmet postavil kneta, ampak duhoven je kmeta zasadil v urad, kjer ga imajo za pajaca in se mu zadnji sluga smeje, ker več razume kakor Jan.

Novosti.

* **Življenje na Koroškem** postaja vedno bolj pusto. Cene živil in drugih potrebščin gredo sunkoma višje. Tako so cene kruha za 2 kroni pri kilogramu poskočile, moko prodajajo v Borovljah po 25 naših kron. Slovenski trgovci zapirajo trgovine. Nemci so uvedli nakaznice. S selitvijo je tudi že pričela velikovska druga, kar bo najhujši udarec, ker je ta zadruga ponajveč ljudstvo preskrbovala z mastjo in moko in so vsled tega pekarnice ustavile obratovanje. Polagoma prihaja trpko spoznanje, kam so se premnogi Korošci dali zapeljati s sleparijami tujih agentov. Naši zavedni ljudje se ne morejo pomiriti. Posamezne nemške tolpe še vedno napadajo slovenske hiše. Po vaseh se klatijo cele trume raznih elementov, tako da je sedaj cona A pravi eldorado za potepuhe. — Južna železnica evakuira urade in inventar iz vseh postaj od Grabštajna do Pliberka. Iz velikovskega okraja se trumoma izseljuje slovensko prebivalstvo, posebno trgovci. Posamezne železniške postaje so polne blaga.

* **Italijansko vojaštvo na naši meji.** Italijani imajo v zgornji soški dolini okoli Bovca, Kobarida in Tolmina zbrano celo divizijo alpinskega vojaštva s popolno vojno opremo. Pripravljenih imajo tudi okoli 100 velikih transportnih avtomobilov za prevoz vojaštva. Med Beljakom in Št. Vidom imajo zbranih 10.000 vojakov, ki so organizirani kot popolna operativna enota. Ni nobenega dvoma, da imajo Italijani od entente polno moč, takoj vkorakati v naše ozemlje, čim bi se od naše strani nasilno izzval kak mednarodni konflikt.

* **Prekmurske razmere.** V Prekmurju se je razvil čuden položaj. Duhovniki so v mnogem madžarofili, vendar imajo potom svojih zvez z SLS. možnost, da nagajajo narodnemu uradništvu. Župnik v Č. je pisal učiteljici B., da je odstavljen. In res, premeščena je le, ker ni bila župniku po volji. Na njeno mesto pa je prišla madžaronka, ki je bila plebanašu blizu. Ni se ji ljubilo iti v G.,

kamor so jo lani premestili. Zdaj je tja morala Slovenka, da se ustreže župniku. — Madžaronka P. iz T. s tremi razredi meščanske šole, pod Ogri poštarica brez poštnega izpita, si ni upala prositi pri nas k pošti pač pa k *šolstvu*. In res, duhovniki so ji obljubili učiteljsko mesto v B. Že da si upa prositi, je nezaslišano. Mi bomo to stvar zasledovali. Uprava v Prekmurju plava v klerikalnih vodah.

* **Sokolski odsek v Križovcih** na Murskem polju vabi h gledališki predstavi „Trije tički“, ki se uprizori dne 24. oktobra 1920, ob 4. uri popoldne pri g. Hauptmanu v Križovcih. Po igri prosta zabava s petjem in godbo. Svira znani malonedeljski tamburaški zbor.

* **Prekmurjski gerenti.** Naša uprava je imela nesrečno roko pri izbori gerentov. Eden tak je znani Sever v Dol. Lendavi, ki se je še nedavno hudo umazal pri sladkorju in ko je asistiral izgredi madžarskega kaplana Delija. V Beltincih je gerent član „Kmetijske zveze“ Škafar. Lani ga je nad 20 Beltinčanov ovadilo pri komisariatu radi malverzacij pri aprovizaciji. Štiri ovaditelje je vsled tega tožil radi razžaljenja časti, a obtožencem se je posrečil dakaz resnice in so bili oproščeni. Vkljub temu se civilni komisariat ni zgalnil. Škafar je vložil proti oprostilni sodbi oklic na okrožno sodnijo Maribor. Za 20. oktobra 1920 je bila razpisana vzključna razprava. Tačas pa je prišlo obvestilo, da je Škafar *bravur* vzklic umaknil. Vkljub tej moralni justifikaciji sta Škafar in Sever še vedno gerenta v najbolj eksponiranem delu Slovenije. Okrožnice g. *Pilamica* se zdi so vse na papirju. Korupcija v Prekmurju vlada še naprej.

* „**Papa, nicht schießen!**“ Preteklo nedeljo je začasni ravnatelj zdravilišča Rogaška Slatina *Dolenec* najprej siloma vrgel ob tla obrtnika Plemen-taša in nameril nanj z revolverjem. „Papa, nicht schießen!“ je obupno klicala hčerka razbesnelelu očetu in tako pokazala, da je rodbinski jezik pri Dolenčevih nemški. Kmalu nato je v Ratanjski vasi v gostilni pri Zumru isti divjaški uradnik z revolverjem streljal, raznim gostom pa grozil z revolverjem. Škode je okoli 300 kron. Uvedena je preiskava. Dolenec je bil prej ravnatelj Prislilne delavnice v Ljubljani. Zdi se, da zamenjuje prejšnjo službo z novo. Pritožbe proti Dolencu so neprestano na dnevnem redu, a njegova somišljenika inž. Zajc in Sernec pri poverjenštvu za javna dela ga hočeta za vsako ceno držati. Dolenec je Šusteršičev. Socijalisti pripravljajo javen shod radi nedeljskega incidenta. Odstranitev Dolencja je potrebna iz razlogov javne varnosti, ako vladi že nič ni na interesu zdravilišča, ki je pod njegovim vodstvom zelo padlo.

* **Upravna instanca v vojaških poslih.** Po zakonu o ustroju vojske politična oblastva prve stopnje niso poklicana poslovati kot upravna instanca v vojaških zadevah. Z ozirom na to je predsedništvo deželne vlade za Slovenijo sporazumno s komando drave-divizijske oblasti odredilo, da se poli-

tična oblastva prve stopnje ukinejo kot upravna instanca v vojaških poslih. Ti posli se izroče pristojnim polkovnim okrožnim komandam.

* **Preprečen atentat na železnico.** Iz Maribora nam poročajo 19. t. m.: Med postajo Sinča vas in Metlova so včeraj neznani zločinci pritrdili pred osebnim vlakom št. 415 na tračnico ročno granato. Prožni preglednik jo je še pravočasno opazil tik pred dohodom vlaka in odstranil ter tako preprečil veliko nesrečo. Orožniki pridno zasledujejo zločince.

* **Vprašanje malih novčanic.** V zadnjem času so v prometu nastale težkoče vsled tega, ker se razne blagajne branijo zamenjavati novčance po 10, 2 in 1 krono. Državnim blagajnam se je bilo sicer naročilo, da zadržijo te novčance, a so jih vendar pozneje zopet začele izdajati strankam. Sliši se, da se bo usoda teh novčanic rešila v par mesecih. Nujno potrebno je, da se to v resnici čim prej zgodi. Nekaterim podjetjem se kupičijo te male novčance in se jih ne morejo znebiti. To vprašanje je torej nujno ne samo zaradi tega, ker nikdo ne ve, kaj se bo s temi novčanicami zgodilo, ampak tudi zaradi tega, ker so ti bankovci že popolnoma izrabljeni in strgani in z vsakim dnevom manj sposobni za promet.

* **Zagoneten slučaj.** V Celju je policija zaprla in izročila v zapor okrajnemu sodišču dr. Jožefa Fohna. Znan je iz afele tatvin v celjskem muzeju. Možakar je sedaj 15. septembra nabiral v Konjicah za revne nemške dijače prispevke in je nabral par tisoč kron. Ko so ga zasačili, je priznal, da je res nabiral denar, da ga je pa izročil univerzi v Inomostu. Pozneje je izjavil, da je denar pošiljal svojemu bratu, ki študira na univerzi v Inomostu. Resničnost njegovega zagovora bo dognala preiskava.

* **Almanah Srbov, Hrvatov in Slovencev.** V ministrtvu prosvete se zbira gradivo za prvi edinstveni „Almanah Srbov, Hrvatov in Slovencev“ za leto 1921.

* **Dobrovoljski dom.** Osrednji savez dobrovoljskih organizacij je prošil od beograjske občine, da mu prepusti stavbišče v obsegu 1000 kvadratnih metrov za zgradbo doma za jugoslovanske dobrovoljce.

* **Aretiran je bil v ponedeljek popoldne v Mariboru novinar Pirc,** ker je obdolžen, da je govoril hujskajoče na protestnem shodu v sredo pri demonstracijah. V njegovo zaščito se je oglasilo mnogo prič, ki trdijo, da je Pirc celo miril, dokler ga drugi razgrajali niso potisnili na stran.

* **V Mariboru se je raznesla vest,** da je v Ptuj proglasen preki sod. V Ptuj so postavili nove reklamne stolpe. Neki vojak se je potem baje izrazil, da bodo vsakogar ustrelili, kdor bo te reklamne stolpe poškodoval. Iz tega je potem nastala senzacija o prekem sodu.

* **Velika kavarna v Mariboru,** ki je bila pri zadnjih izgredih razbita, bo začela zopet obratovati prihodnji teden. Nameščeno je izključno slovensko osebje. Prejšnja nemška kapela je odpuščena. Nadomestuje jo vojaška godba. Tudi druge kavarne so že začele obratovati v polnem obsegu, tako kaverni Meran in Zigart.

* **Nova tiskarna v Kranju.** Minister za trgovino in industrijo je gg. Ciri-u Pircu in drugom dovolil ustanovitev delniške družbe pod imenom: Tiskarna „Sava“ d. d., s sedežem v Kranju. Namen družbe je ustanavljati tiskarska podjetja in izvrševati vse tiskarske, knjigoveške, založniške in knjigotrške posle. Osnovna glavnica družbe znaša 750.000 K.

* **Nesreča z orožjem.** Finančni paznik Alojzij Ravnik je spal na klopi v Narodnem domu v Grebinju, pri sosednji mizi je pa neki železničar pregledoval svoj samokres, ki se je sprožil in je krogla zadela Ravnika v desno nogo pod kolenom.

* **Prodaja konj.** Mariborska carinarna proda potom licitacije 30. oktobra ob 9. uri zjutraj na Glavnem trgu v Mariboru dva konja, en voz in dve konjski opravi, vsled tihotapstva zaplenjenih Ivanu Heindenu.

* **Cena šolskih knjig.** Dodatna naredba poverjenštvu za uk in bogočastje o cenah šolskih knjig določa, da velja naredba z dne 28. avgusta t. l., št. 330 za šolske knjige na ljudskih in meščanskih šolah ter tudi za učne knjige na srednjih in njim sorodnih šolah, za slednje z dostavkom, da je razen odobrene cene dovoljena kvečjemu 20 % na sortimentna doklada.

* **Zgodnjo zimo** napovedujejo letos takozvani „najstarejši kmečki možje“.

* **Zimski vozni red.** Ministrstvo saobračaja objavi 1. novembra nov zimski vozni red državnih železnice.

* **Nesreča na kolodvoru v Lazah.** Posesnik Lorenc Prosenc iz Velikega Prekorja pri Moravčah se je pretečeno sredo z vlakom vračal iz Ljubljane. V trenutku, ko je v Lazah stopil iz vagona in hotel prekorčiti železniški tir proti izhodu, pripeljal je drug vlak z nasprotne strani in podrl 75letnega moža s tako silo na tla, da si je na tračnici prebil lobanjo. Prepeljali so starca v ljubljansko bolnico.

* **Vagon petroleja** zgorel. Blizu Pod-suseda se je pred par dnevi vnel vagon iz Ljubljane prihajajočega tovarnega vlaka. V vagonu je bilo 64 sodčkov petroleja. Ognja ni bilo mogoče pogasiti in je celi vagon zgorel.

* **Ukradene lovske patrone.** Na kolodvoru v Teznu pri Mariboru so neznani storilci vlomili te dni v neki železniški voz ter iz njega ukadli 2000 nabojev za lovske puške.

* **Požar v ekspresnem vlakcu.** Iz Vin-kovcev nam poročajo: Ko je v soboto zvečer prispel pariški ekspres na tukajšnji kolodvor je nastal v kuhinji restavracijskega vagona požar. Predno

so mogli ogenj udušiti, je eksplodiral plinski rezervoar, ki je bil kmalu ves v plamenu. Ogenj je segal takoj na poštni voz, iz katerega so v naglici rešili 250 poštnih vreč, 170 pa jih je zgorelo. Bile so večinoma pošiljkatve za Bukarešto in Carigrad. Škoda znaša mnogo milijonov. Vrši se preiskava.

* **Zrtev lastne neprevidnosti.** Vincenc Lap, posestnikov sin iz Zej pri Kamniku, se je hotel doma vleči na posteljo, na kateri je ležal velik krušni nož. Vlegel se je ravno s trebuhom na nož in se nevarno poškodoval.

* **Na gospodarskem shodu v Celju,** ki so ga za dne 17. t. m. sklicali župani iz raznih občin celjske okolice, so razpravljali po poročilu tajnika Zadrzne zveze, Janka Lesničarja, o trošarini. Dr. Božič je poročal o kršenju avtonomije v celjskih okoliških občinah. Sprejeta je bila soglasno resolucija, naj se odpravi vsaka trošarina na kmetijske pridelke. Pri producentih naj bi se trošarina znižala pri posameznih specerijskih predmetih na minimum.

* **Za prisednika v gerentskem sosvetu v Celju** je vlada imenovala namesto odstopivšega dr. Frana Žiherja, finančnega svetnika dr. Avgusta Sedlarja, ki ga je nominirala krajevna organizacija JDS kot zastopnika.

* **Iz Gaberjev pri Celju** se nam poroča, da je sedaj, odkar je prevzela službo državna policija veliko slabše nego prej, ko so jo vršili naši orožniki, ki so nastopali strogo, toda objektivno. Ustvarili so v Gaberju vzorne razmere. Tatvine so skoraj prenehale, ponočnega razgrajanja ni bilo več. Vse to se je sedaj zopet pojavilo in bilo bi želeli, da bi gg. stražarji kazali malo več energije.

* **Poročil se je danes minister n. r. Anton Kristan** z gđno. Ano Schullerjevo. Poroka se je izvršila civilno na mestnem magistratu pred magistratnim ravnateljem dr. M. Zarnikom.

* **Nova odvetnika v Mariboru.** V Slovenski ulici je otvoril svojo odvetniško pisarno dr. Franjo Lovrec. Na Aleksandrovi cesti pa dr. Boštjančič. Sedaj imamo v Mariboru že 24 odvetnikov.

Listnica uredništva.

Izjavljamo, da g. Adolf Pohar, nadučitelj v Trbovljah, ni pisal nobenih dopisov „Domovini“.

Uredništvo „Domovine“.

Pisalni stroji Remington se dobijo pri A. K. Kregar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 21-23. Zahtevajte ponudbo. 284.4

DR. JEŠE

zopet redno ordinira
za očne bolezni

od 10. do 12. ure dop.

Dunajska cesta št. 17.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Štritarjeva ulica št. 2. Podružnice v Splitu, Trstu, Celovcu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah; bančna ekspozitura v Ptuj.

Delniška glavnica
in rezerve okrog **K 50,000.000**—
Telefon št. 261.

Sprejema
vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev,
= valut in dovoljuje vsakovrstne kredite. =
Brzjavni naslov: „Banka“.

Delniška glavnica
K 30,000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve okrog
K 10,000.000

Centrala: Trst. Podružnice: Beograd, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Maribor, Metković, Opatija, Split, Sarajevo, Šibenik, Zadar, Ekspozitura Kranj.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predjume: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: **Jadranska.**

Telefon št. 257.